

Θεσσαλονίκη: Με «σουρρέάλ» διάθεση ενάντια στη θλίψη -Διημερίδα για το έργο και την προσφορά της Αθανασίας Τσατσάκου

Ημ/νία Δημιουργίας: 3/6/2015 2:23:38 μμ

Τοποθεσία: Θεσσαλονίκη GRC

Πηγές: ΑΠΕ-ΜΠΕ

Θέματα: Λογοτεχνία - Τριτοβάθμια Εκπαίδευση - INT-ΕΛΛΑΔΑ

“Ο Κολόμβος χρειάστηκε να περιτριγυριστεί από τρελούς για να ανακαλύψει την Αμερική και δείτε πώς πραγματώθηκε αυτή η τρέλα και διήρκεσε” έχει πει ο Γάλλος συγγραφέας και ιδρυτής του υπερρεαλισμού Αντρέ Μπρετόν, για να εκφράσει το πνεύμα της ανατροπής, του πώς μπορεί το μυαλό να δουλέψει ανάποδα και να καταφέρει κάποιος να κινηθεί αντίθετα στο ρεύμα για να πετύχει το μέχρι τώρα άπιαστο, το ακατόρθωτο.

Στο ίδιο μήκος κύματος ακόμη και η ανακάλυψη του τροχού είχε μια υπερρεαλιστική διάσταση, σύμφωνα με τον πρόδρομο του υπερρεαλισμού Γκιγιόμ Απολλινέρ. Ο ίδιος, στο έργο του “οι μαστοί του Τειρεσία”, υποστηρίζει ότι “η πρώτη υπερρεαλιστική πράξη του ανθρώπου ήταν η εφεύρεση του τροχού που μιμείται το βάδισμα ως προς την πρακτική εφαρμογή του αλλά με έναν εντελώς ελεύθερο, παρά φυσικό τρόπο”.

Τα παραπάνω παραδείγματα χαρακτηριστικής υπερρεαλιστικής σκέψης “δανείζεται” η επίκουρη καθηγήτρια του τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) Ευγενία Γραμματικοπούλου, για να περιγράψει ένα κίνημα του 20ού αιώνα που επηρέασε βαθιά τη λογοτεχνία, την τέχνη αλλά και την πολιτική με αντιδραστική διάθεση και στόχο να ανατρέψει την προφανή λογική των πραγμάτων.

Αυτός είναι και ο λόγος που επιλέχθηκε ως κύριο θέμα της επιστημονικής διημερίδας για τον “γαλλικό και ελληνικό υπερρεαλισμό στην ποίηση και την τέχνη”, που θα πραγματοποιηθεί αύριο και μεθαύριο στο Κέντρο Διάδοσης Ερευνητικών Αποτελεσμάτων (ΚΕΔΕΑ) του ΑΠΘ, στη μνήμη της ομότιμης καθηγήτριας του ΑΠΘ Αθανασίας Τσατσάκου.

Μέσα από αυτή τη διάσταση, οι διοργανωτές της διημερίδας φιλοδοξούν να λειτουργήσει ως αντίδοτο στη θλίψη, με αφορμή τη συμπλήρωση ενός χρόνου από τον θάνατο μιας γυναίκας που αγάπησε τη Γαλλία και τη γαλλική γλώσσα, προκάλεσε αίσθηση στον χώρο της γαλλικής φιλολογίας και λογοτεχνίας με τη διδακτορική της διατριβή και πρόσφερε τις υπηρεσίες της από διάφορες θέσεις στο Πανεπιστήμιο, ανοίγοντας την επικοινωνία του με την πόλη.

“Δεν είναι άστοχη η σκέψη, ότι η επιλογή του θέματος του υπερρεαλισμού σε μια διημερίδα για το έργο και την προσφορά της Αθανασίας Τσατσάκου έγινε προς την κατεύθυνση του να δοθεί τροφή για έναν άλλο τρόπο σκέψης, κατά της θλίψης, που απελευθερώνει τη φαντασία και το όνειρο και συνιστά μια ανάταση και μια διαρκή αναζήτηση της ουσιαστικής ελευθερίας του ατόμου” σχολιάζει η κ. Γραμματικοπούλου στο ΑΠΕ - ΜΠΕ.

Δεν παραλείπει, εξάλλου, να μιλήσει για τη σχέση του θέματος της διημερίδας με το τιμώμενο πρόσωπο, καθώς, όπως λέει, αυτό ήταν το γνωστικό της αντικείμενο και η ίδια άφησε πίσω της εξαιρετικές προσεγγίσεις και κριτικές.

“Γνώρισα την Αθανασία προτού ξεκινήσουμε να συνεργαζόμαστε στο πανεπιστήμιο καθώς μέναμε κοντά, στο κέντρο της πόλης. Ήξερα τη φωνή της και μετά γνώρισα και τη μορφή της. Ήταν πρώτα από όλα άνθρωπος, πάρα πολύ έξυπνος, πολύ καλλιεργημένος, με μεγάλη ανθρωπιά και φροντίδα για τους ανθρώπους” αναφέρει στο ΑΠΕ – ΜΠΕ η αρχαιολόγος, επίκουρη καθηγήτρια του τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου και γενική γραμματέας της Μακεδονικής Καλλιτεχνικής Εταιρείας “Τέχνη” Σαπφώ Ταμπάκη.

Η ίδια θυμάται την εποχή που αντάλλασσαν έγγραφα από το μπαλκόνι, το διάστημα που διετέλεσε νομάρχης στη Λευκάδα, τον τρόπο με τον οποίο ήρθε σε άμεση επαφή με κοινωνικά προβλήματα και πλευρές της ζωής των ανθρώπων της περιφέρειας, τις περιόδους της προεδρίας της στο τμήμα, την έντονη δραστηριοποίησή της από τη θέση του κοσμήτορα.

Ιδιαίτερα στέκεται στην προσφορά της Αθανασίας Τσατσάκου από την αντιπρυτανεία ακαδημαϊκών υποθέσεων σε ένα ευρύ φάσμα δράσεων, από τα μαθήματα, τις μεταπτυχιακές σπουδές και τις εκδηλώσεις για την παρουσία του πανεπιστημίου στα δρώμενα της πόλης μέχρι τη συμβολή της στην καθιέρωση του θεσμού του γιατρού του πανεπιστημίου και την ίδρυση της επιτροπής ψυχολογικής υποστήριξης για τους φοιτητές.

“Δούλεψε 42 χρόνια στο πανεπιστήμιο μέχρι να βγει στη σύνταξη και αποφάσισε να προσφέρει όλα όσα ήξερε. Πολλοί φοιτητές της είναι σήμερα λέκτορες και καθηγητές στο πανεπιστήμιο. Έξυπνη, καλλιεργημένη, ανθρώπινη, ευγενής, δίκαιη και ηθική, κρατούσε τη δεοντολογία και την ακαδημαϊκότητα σε πάρα πολύ υψηλό επίπεδο. Θα ήταν πολύ δύσκολο να σκεφτεί κάποιος να της προσάψει κάτι” προσθέτει η κ. Ταμπάκη.

Τις επόμενες μέρες, στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, οι συμμετέχοντες στη διημερίδα για τον υπερρεαλισμό θα έχουν την ευκαιρία να ακούσουν πολλά για το έργο και την προσφορά της αείμνηστης ομότιμης καθηγήτριας αλλά και να βιώσουν την κατάφαση ζωής που διαμηνύει ο σουρρεαλισμός, ένα κίνημα που βγήκε από τα συντρίμια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου.

“Ο υπερρεαλισμός είναι ακόμη παρών. Υπάρχουν ακόμη ζωντανές υπερρεαλιστικές ομάδες σε όλο τον κόσμο και στην Ελλάδα και έχουν απήχηση στο κοινό. Είναι μια υπόσχεση για μια κατάσταση ελπιδοφόρα” σημειώνει από την πλευρά της η κ. Γραμματικοπούλου.

Με σαφείς, άλλωστε, προεκτάσεις στα δεδομένα της κρίσης και στον σύγχρονο κόσμο που αρχίζει να γίνεται απελπιστικός, καλεί τους πάντες να δουν τα πράγματα γύρω τους με μια διάθεση... “σουρρεάλ”, που μπορεί να αντιβαίνει στην προφανή λογική των πραγμάτων, αλλά συνιστά μια αντιπρόταση, περιέχει το στοιχείο της έκπληξης και προσδίδει μια παιχνιδιάρικη, ονειρική και ανατρεπτική διάσταση στην πραγματικότητα.

Π. Γιούλτση